

Осы жарияланым банктер мен олардың депозиттік өнімдерінің жарнамасы болып табылмайды, осыған байланысты банктердің атаулары жарияланбайды. Бұл мониторинг депозиттердің түрлері және мөлшерлемелері туралы жалпы ақпарат беруге бағытталған. Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры (ҚДКБҚ, Қор) алдарыңыздағы деректердің қаншалықты дәл, толыққанды, шынайы және өзекті екендігіне кепілдік бере алмайды. Өйткені олар екінші деңгейдегі банктердің сайттарына жасалған мониторинг негізінде алынған. Сонымен банк салымы шартын жасамай тұрып, таңдау жасалған банк туралы ақпараттарды нақтылап, нысықтап алу қажет. Тағы да еске саламыз, банктегі таңдап алынған салымға ақша салмай тұрып, сол депозиттің табыстылығы ғана емес, банктің өзінің қаржылық ахуалы қандай екендігін ескерген дұрыс болады. Мәлімет үшін: ҚДКБҚ сайтында банктердің рейтингі туралы ақпарат та жарияланған (<https://kdif.kz/kz/finansovaya-gramotnost/rating/>). Бұл банктер – Қазақстанның депозиттерге міндетті кепілдік беру жүйесіне қатысушы қаржы институттары. Ал рейтингтерді халықаралық рейтингтік агенттіктер берген. Жинақ ақша туралы саналы шешім қабылдау үшін ҚДКБҚ шарттың талаптарын, оның ішінде депозитті толықтыру, одан қаражатты мерзімінен бұрын толық және ішінара алу талаптарын мұқият оқуға кеңес береді.

Жеке тұлғалардың теңгелік депозиттері бойынша 2025 жылғы маусымдағы сыйақы мөлшерлемелері

(депозиттерге міндетті кепілдік беру жүйесіне қатысушы банктердің сайттарына мониторинг жүргізу негізінде)

Банктердің сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру барысына жасалған шолу

26.06.2025 ж. қарай қалыптасқан деректер

Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры (ҚДКБҚ) әрбір банк өзінің депозиттік өнімдері бойынша пайыздық сыйақыларының мөлшерін өзінің ішкі депозиттік саясатына сәйкес белгілейтіндігін хабарлайды. Сонымен қатар банктердің шешіміне Ұлттық Банктің базалық мөлшерлемесі мен нарықтың басқа да қатысушыларының мөлшерлемелерінің өзгеруі, сондай-ақ халықтың депозиттерін тарту мен жүйелік тәуекел¹ үшін төленетін жарна бойынша шығыстар арасындағы теңгерімді сақтау қажеттілігі де әсер етеді.

2025 жылғы 5 маусымда Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі базалық мөлшерлемені 16,5% деңгейінде сақтау туралы шешім қабылдады. Айта кету керек, базалық мөлшерлеме 2025 жылғы 11 наурыздан бастап 16,5% деңгейінде сақталуда, нәтижесінде депозиттік өнімдер бойынша сыйақы мөлшерлемелерінің жаппай өсуі 2025 жылғы наурыз-сәуір айларында орын

¹ халықтың депозиттерін тартудың агрессивті саясатын шектеу үшін Банктер ҚДКБҚ-ға жүйелік тәуекел үшін жарна төлейді, оның мөлшері банктің орташа мөлшерлемесінің нарықтық мөлшерлемеден асып кету дәрежесіне және тарту көлеміне байланысты болады

алды, ал қазіргі уақытта жекелеген банктерде нүктелік өсім байқалады. Базалық мөлшерлеме бойынша кезекті шешім 2025 жылғы 11 шілдеге жоспарланған.

2025 жылғы маусымда депозиттік нарықтағы сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеруі:

Өзгерістер	Мерзімсіз салымдар	Толықтыру құқығы бар жинақ депозиттер	Толықтыру құқығы жоқ жинақ депозиттер
▲	1 банк	3 банк	4 банк
▼	-	1 банк	-

Мерзімсіз салымдар²

Мерзімсіз салымдар – Қазақстанда банктік депозиттердің танымал түрі болып табылады. Мұндай депозиттер қаражатты кез келген уақытта төмендетілмейтін қалдық шегінде толтыруға және алуға мүмкіндік береді. Олар Ұлттық Банктің базалық мөлшерлемесіне жақын пайыздық мөлшерлеменен сипатталады және күтпеген шығындар үшін қаржылық қаражатты сақтауға арналған.

Икемділік: қаражатты кез келген уақытта толтыру және алу мүмкіндігі (төмендетілмейтін қалдық шегінде). Өз қаражатына жылдам қол жеткізгісі келетіндер үшін қолайлы.

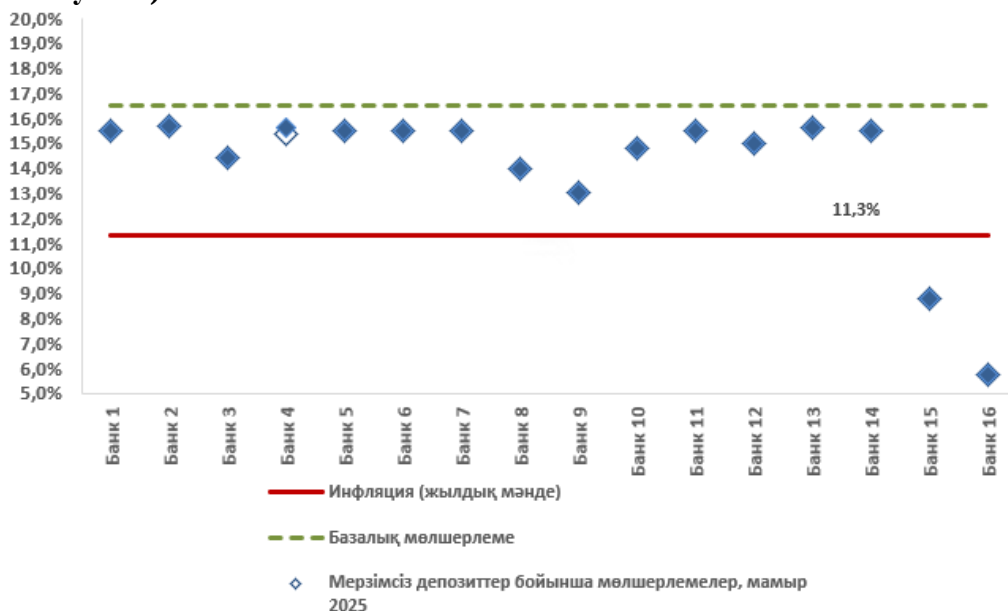
Табыстылық: мерзімді емес депозиттер бойынша пайыздық мөлшерлемелер, әдетте, мерзімді немесе жинақ депозиттер мөлшерлемелеріне қарағанда төмен.

Мақсаты: кез-келген уақытта қажет болуы мүмкін қаражатты сақтауға арналған.

2025 жылдың маусымында келесі өзгерістер болды:

- ▲ 1 орташа банк (активтерінің мөлшері бойынша нарықта алатын үлесі 3-тен 10%-ға дейін соңғы санды қоса санағанда) – мөлшерлемені 0,2 п. т. арттырды.

1-графика. Банктердің мерзімсіз депозиттер бойынша ұсынатын мөлшерлемелері (2025 ж. маусым)

² мерзімдік талаптарға сәйкес келмейтін депозит - белгіленген мөлшерлеме бойынша депозит, талап еткенге дейінгі депозиттерді қоспағанда оны мерзімінен бұрын алу үшін айыппұл жеке тұлғалардың қайтадан тартылған депозиттері бойынша максималды сыйақы мөлшерлемесінің мөлшерін анықтау және бекіту әдістемесінде (Әдістеме) көзделген ең төменгі айыппұлдан төмен болады немесе мүлдем болмайды

Мерзімді депозиттер³

Мерзімді депозиттер – бұл жинақ және мерзімсіз салымдардың үйлесімді нұсқасы: ол мерзімді емес салымға қарағанда жоғары пайыздық мөлшерлемені және жинақ салымына қарағанда қаражатты басқаруда икемділікті ұсынады.

Икемділік: ақшалай қаражатты толық және ішінара алуға мүмкіндік береді, бірақ сыйақыны ішінара жоғалту шартымен.

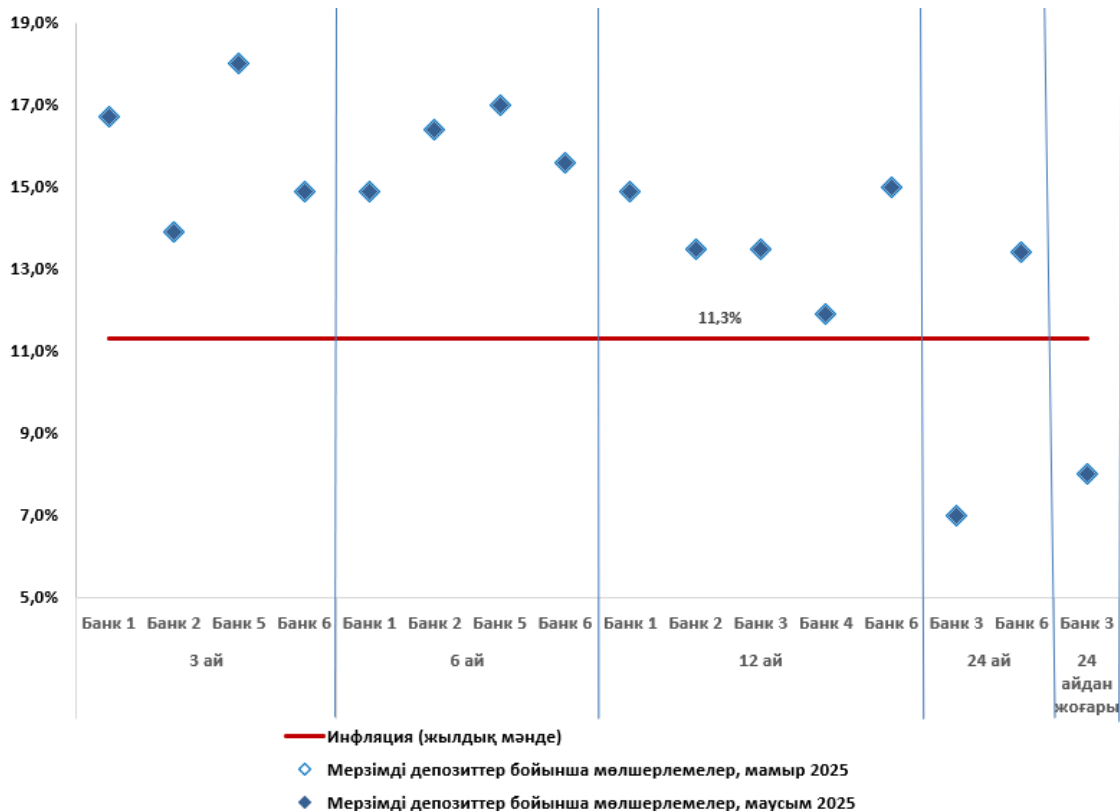
Табыстылық: салым мерзімі аяқталғанға дейін ақша сақталған жағдайда, көтерілген сыйақы мөлшерлемесі салым бойынша шектеулерді өтейді.

Мақсаты: мерзімді салымдар ұзақ мерзімді мақсаттар үшін жинақ ретінде жарамды.

2025 жылғы маусымда толықтыру құқығымен мерзімді депозиттер бойынша сыйақы мөлшерлемелерінің өзгерістері тіркелген жоқ.

Банк сайттарында толықтыру құқығынсыз мерзімді депозиттерді тарту туралы ақпарат жоқ.

2-графика. Толықтыру құқығы бар мерзімді салымдар бойынша банктер ұсынатын мөлшерлемелер (2025 ж. маусым)

³ мерзімділік талабына сәйкес келетін депозит - шарттың талаптары бойынша Әдістемеде көзделген ең төменгі айыппұлдан кем емес мөлшерде мерзімінен бұрын алу үшін айыппұл салатын белгіленген сыйақы мөлшерлемесімен депозит.

Жинақ депозиттер

Жинақ депозиті – депозит мерзімі ішінде өз ақшасын салуды және пайдаланбауды жоспарлағандарға жарамды қайтарылмайтын депозит.

Икемділік: мерзімінен бұрын алудың қатаң шарттары (ішінара мерзімінен бұрын алуға жол берілмейді, тек Шартты толығымен бұзу және сыйақыны толығымен жоғалту арқылы, ақша беру – 30 күннен кейін).

Табыстылық: депозиттер арасындағы ең жоғары сыйақы мөлшерлемелері.

Мақсаты: ірі сатып алулар үшін қаражат жинау.

Жинақ депозиттері толтыруға болатын және депозит мерзімі ішінде толтыруға болмайтын деп бөлінеді.

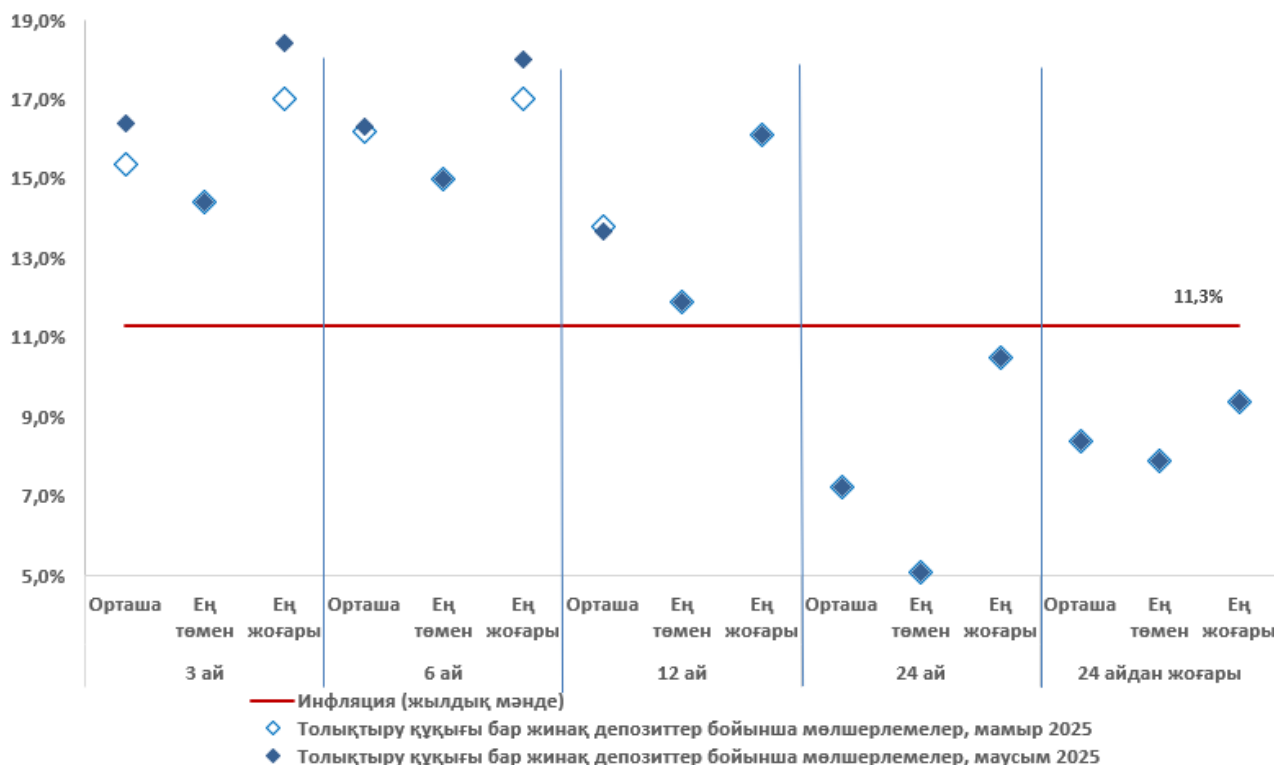
Толықтыру құқығы бар жинақ депозиттер

10 Банктің сайттарында толықтыру мүмкіндігі бар жинақ депозиттерін тарту туралы ақпарат бар. 2025 жылдың маусымында келесі өзгерістер болды:

- ▲ 1 кіші банк (активтерінің мөлшері бойынша нарықта алатын үлесі 3%-ға дейін қоса санағанда) – 6 ай мерзімде мөлшерлемені 1,0 п. т. көтерді және желіге 3 ай жаңа мерзімін енгізді.
- ▲ ▼ 1 кіші банк 6 ай мерзімде мөлшерлемені 0,5 п. т. көтерді. және 12 ай мерзімде мөлшерлемені 1,0 п. т. төмендетті.
- ▲ 1 орташа банк (активтерінің мөлшері бойынша нарықта алатын үлесі 3-тен 10%-ға дейін қоса санағанда) - сыйақы мөлшерлемесін 3 ай мерзімде 3,5 п. т. арттырды.

Толықтырумен жинақ депозиттері бойынша ең жоғары мөлшерлеме 3 және 6 ай мерзімдерде 18,0%, ал ең төменгі мөлшерлеме – 24 ай мерзімде 5,1% құрайды.

3-графика. Толықтыру құқығы бар жинақ салымдар бойынша банктер ұсынатын мөлшерлемелер (2025 ж. маусым)

Толықтыру құқығы жоқ жинақ депозиттер

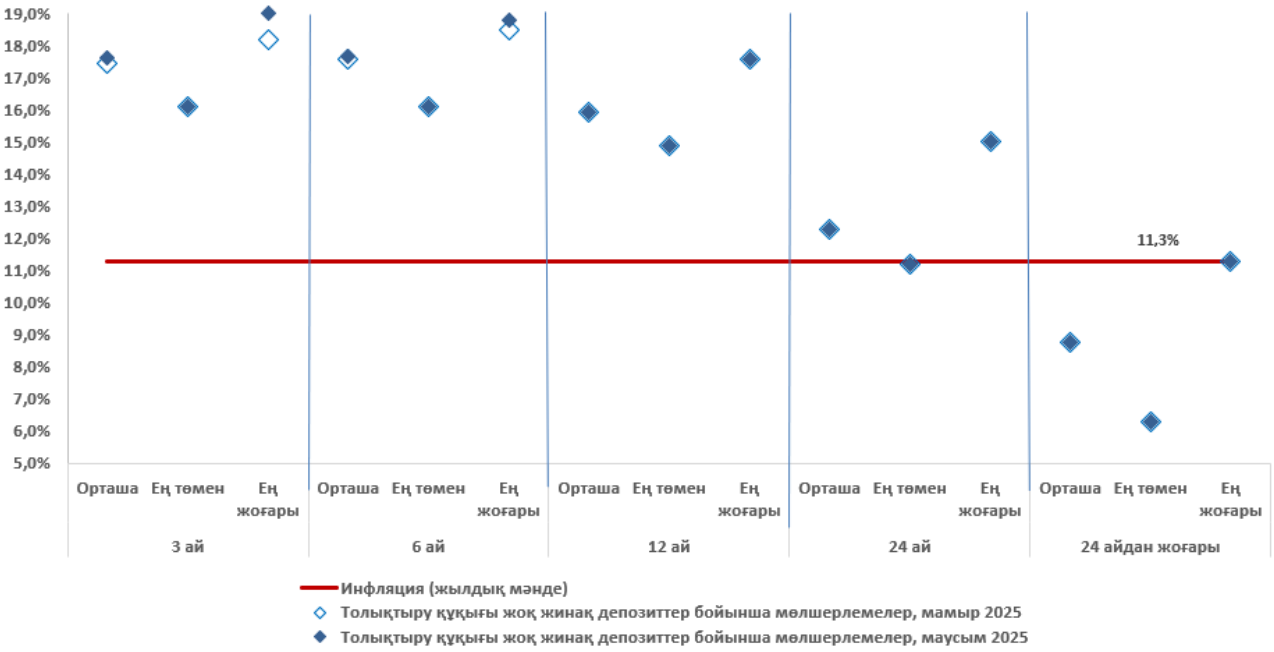
12 банк қаражатты толықтыру құқығы жоқ жинақ депозиттерге орналастыруды ұсынады.

2025 жылдың маусымында келесі өзгерістер болды:

- ▲ 2 орташа банк (активтерінің мөлшері бойынша нарықта алатын үлесі 3-тен 10%-ға дейін қоса санағанда) – депозиттер бойынша сыйақы мөлшерлемесін арттырды: бірінші банк 3 және 6 ай мерзімдерде 0,8 п.т. және 0,6 п.т., ал екіншісі 0,5 п.т. 3 ай мерзімде.
- ▲ 2 кіші банк (активтерінің мөлшері бойынша нарықта алатын үлесі қоса санағанда 3%-ға дейін) 3 және 6 ай мерзімдерде әрқайсысы мөлшерлемені 0,5 п.т. көтерді.

Бір кіші банк 2025 жылғы маусымда акциялық депозит шеңберінде сыйақы мөлшерлемесін 6 ай мерзімде 19%-ға дейін көтерді, қазіргі уақытта бұл толықтыру құқығынсыз жинақ депозиттері сегментіндегі де, жалпы қатысушы банктер нарықта ұсынатын барлық депозиттер бойынша да ең жоғары мөлшерлеме.

4-графика. Толықтыру құқығы жоқ жинақ салымдар бойынша банктер ұсынатын мөлшерлемелер (2025 ж. маусым)

Пайыздық мөлшерлемесі құбылмалы депозиттер

Пайыздық мөлшерлемесі құбылмалы депозиттер – бұл пайыздық мөлшерлемесі белгіленбеген және шарттың қолданылу мерзімі ішінде өзгеруі мүмкін салымдар. Құбылмалы мөлшерлеменің өзі екі компоненттің қосындысы ретінде анықталады: базалық көрсеткіш және пайыздық спрэд. Мөлшерлеменің өзгеруі әдетте Ұлттық Банктің базалық мөлшерлемесі немесе инфляция көрсеткіші сияқты белгілі бір базалық көрсеткішпен байланысты. Пайыздық спрэдтің шамасын банк шарт жасасу кезінде белгілейді және салым мерзімін ұзарту кезінде пайыздық спрэд мөлшерінің ұлғаю жағдайларын қоспағанда, өзгертуге жатпайды.

Икемділік: банктік салым шартының талаптарына байланысты.

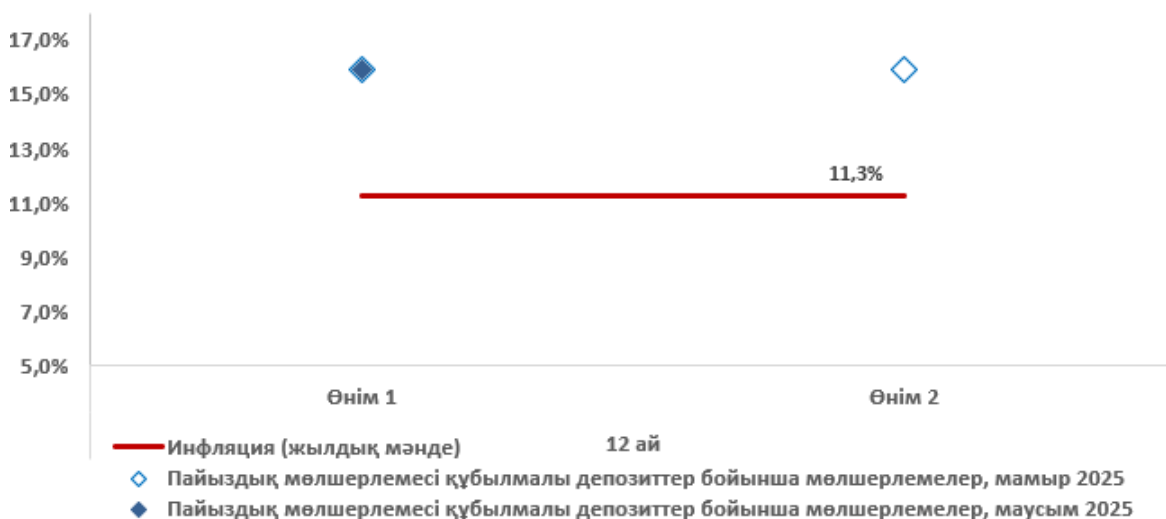
Табыстылық: табыстылық тұрақты емес. Базалық көрсеткіштің өсу кезеңінде (мысалы, инфляцияның өсуі немесе базалық мөлшерлеме), өзгермелі сыйақы мөлшерлемесі жоғары кірістілікке мүмкіндік береді. Егер базалық көрсеткіштің мәні төмендесе, онда сыйақы мөлшерлемесі де төмендейді. Салымшы нарықтағы жағдайдың қалай дамיתынына сенімді бола алмайды.

Мақсаты: жаңа салымдар ашуды қажет етпестен нарықтағы ағымдағы жағдайлармен салыстырылатын кірістілікке ие болғысы келетін салымшылар үшін қолайлы.

Тек 1 орташа банк құбылмалы мөлшерлемесі бар өнімді ұсынады, 2025 жылдың маусымындағы мөлшерлеме 2025 жылдың мамырымен салыстырғанда өзгеріссіз қалды.

Бұл ретте бұрын ресми сайтта құбылмалы пайыздық мөлшерлемесі бар 2 өнім туралы ақпарат орналастырылған, маусым айындағы жағдай бойынша тек 1 өнім туралы ақпарат орналастырылған.

5-графика. Пайыздық мөлшерлемесі құбылмалы депозиттер салымдар бойынша банктер ұсынатын мөлшерлемелер (2025 ж. маусым)

Тұжырымдар

Банктер сайттарының мониторингі бөлшек депозиттік өнімдер бойынша сыйақы мөлшерлемелері жоғары деңгейде екенін көрсетті, бұл салымшыларға өз жинақтарын сақтауға және көбейтуге мүмкіндік береді және сәйкесінше депозиттердің тартымдылығын арттырады.

2025 жылдың маусымында депозиттер бойынша сыйақы мөлшерлемелерін қайта қараған банктер саны азайды және өзгерістер жинақ және мерзімсіз депозиттерге әсер етті.

Толықтыру құқығы бар жинақ депозиттері бойынша 2 банк сыйақы мөлшерлемесін 6 айдың қысқа мерзімінде 0,5 және 1,0 п. т. ұлғайтты, тиісінше, олардың бірі қатарға жаңа қысқа мерзімді (3 ай) енгізді, ал екіншісі 12 ай мерзімде мөлшерлемені 1,0 п. т. төмендетті.

Толықтыру құқығынсыз жинақ депозиттері бойынша 3 банкте 3 және 6 ай қысқа мерзімінде өзгерістер болды, сыйақы мөлшерлемелері 0,3 және 0,5 п. т. ұлғайтылды.

Мерзімсіз депозиттер бойынша өзгерістер тек бір банкте болды, сыйақы мөлшерлемесі 0,2 п. т. ұлғайды.

2025 жылғы 11 шілдеде Ұлттық Банк базалық мөлшерлеме бойынша өз шешімін жариялайды. Бұл шешім жеке тұлғаларға салымдар бойынша пайыздық мөлшерлемелердің одан әрі динамикасын анықтау үшін бағдарлардың бірі болады.

Қазақстандағы инфляция 2025 жылғы мамырда 11,3% құрады, нәтижесінде инфляцияның ағымдағы деңгейі мен нарықтағы ұсынылатын сыйақы мөлшерлемелерінің арақатынасы теңгелік салымдар бойынша нақты табыстылықты қамтамасыз етеді. Ал ҚДКБҚ кепілдігінің болуына байланысты депозиттер азаматтардың жинақтарын сақтау және ұлғайту үшін тартымды және қолжетімді қаржы құралы болып қала береді.

ҚДКБҚ кепілдік берілген өтем сомасы депозиттің түрі мен валютасына байланысты және мынаны құрайтынын хабарлайды:

теңгелік жинақ салымдар (депозиттер) бойынша – **20 млн теңгеден;**

теңгедегі өзге салымдар, шоттар, карточкалар бойынша – **10 млн теңгеден;**

шетел валютасындағы шоттар, карточкалар ж/е салымдар бойынша – **5 млн теңгеден асырылмайды.**

Егер салымшының бір банкте әрқалай валютада әртүрлі бірнеше салымы бар болса, сол банк лицензиясынан айырылған жағдайда Қор әрбір салым бойынша белгіленген максималды кепілдік сомасын ескере отырып, салымшыға жиынтық кепілді өтем төлейді. Бірақ оның мөлшері 20 млн теңгеден асырылмайды.